Lege nr. 72 din 28/03/2013
Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 182 din 02/04/2013
Intrare in vigoare: 05/04/2013

Lege privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligaţiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte înc**heiate între profesionişti şi între aceştia şi autorităţi contractante**

În vederea promovării competitivității mediului de afaceri şi pentru consolidarea funcționalității pieței românești, ca parte integrantă a pieței interne a Uniunii** Europene, se impune crearea unor mecanisme eficiente pentru combaterea întârzierii în **executarea obligațiilor de plată rezultând din contractele încheiate între profesionişti şi între aceştia şi autorități cont**ractante, în scopul transpunerii Directivei 2011/7/**UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, denumită în continuare Directiva,

Parl**amentul României adoptă prezenta lege.**

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

ARTICOLUL 1
Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică creanţelor certe, lichide şi exigibile, constând în obligaţii de plată a unor sume de bani care rezultă dintr-un contract încheiat între profesionişti sau între aceştia şi o autoritate contractantă, contractul având ca obiect furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii, inclusiv proiectarea şi execuţia lucrărilor publice, a clădirilor şi a lucrărilor de const**rucţii civile.**
(2) Nu sunt incluse în sfera de aplicare a prezentei legi:
a) creanţele înscrise la masa credală în cadrul unei proceduri de insolvenţă şi creanţele ce fac obiectul unui mandat ad-hoc, **concordat preventiv ori al unei înţelegeri încheia**te ca urmare a unei negocieri extrajudiciare de restructurare a datoriilor unei **societăţi;**
b) contractele încheiate între profesionişti şi consumatori.

ARTICOLUL 2
Definiţii

În sensul prezentei legi, expresiile şi termenii de mai jos au următorul înţeles:
1. autoritate contractantă:
a) orice autoritate publică a statului român, care acţionează la nivel central, regional sau local;
b) orice organism de drept public, altul decât cel prevăzut la lit. a), cu personalitate juridică, care a fost înfiinţat pentru a satisface nevoi de interes general, fără scop lucrativ, şi care se află în cel puţin una dintre următoarele situaţii:
(i) este finanţat, în majoritate, de către o autoritate contractantă, astfel cum este definită la lit. a), sau de către alt organism de drept public;
(ii) se află în subordinea sau este supus controlului unei autorităţi contractante, astfel cum este definită la lit. a), sau unui alt organism de drept public;
(iii) în componenţa consiliului de administraţie ori, după caz, a consiliului de supraveghere şi directoratului, mai mult de jumătate din numărul membrilor sunt numiţi de către o autoritate contractantă, astfel cum este definită la lit. a), sau de către alt organism de drept public;
c) orice asociere f**ormată de una sau mai multe autorităţi contractante dintre cele prevăzute la lit. a) sau b);**
2. profesionist - **orice persoană fizică sau juridică care exploatează o întreprindere cu scop lucrativ;**
3. întârzierea în executarea obligaţiilor de plată a unor sume de bani - **neefectuarea plăţii la termenul stabilit prin contract sau prin lege, în condiţiile art. 3** alin. (1) **şi ale art. 8** alin. (1);
4. suma datorată - suma care ar fi trebuit să fie plătită în termenul contractual sau legal de plată şi alte sume menţionate în factură sau în cererea echivalentă de plată.

CAPITOLUL II
Contracte între profesionişti

ARTICOLUL 3
Determinarea dobânzii

(1) În raporturile dintre profesionişti, creanţa constând în preţul bunurilor livrate sau tariful serviciilor prestate produce dobânzi penalizatoare în cazul în care:

a) creditorul, inclusiv subcontractaţii acestuia, şi-au îndeplinit obligaţiile contractuale;

b) creditorul nu a primit suma datorată la scadenţă, cu excepţia cazului în care debitorului nu îi este imputabilă întârzierea.

(2) Dobânda penalizatoare curge de la scadenţă până la momentul plăţii, în condiţiile dispoziţiilor art. 1.535 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare.

(3) Dacă termenul de plată nu a fost prevăzut în contract, dobânda penalizatoare curge de la următoarele termene:

a) după 30 de zile calendaristice de la data primirii de către debitor a facturii sau a oricărei altei asemenea cereri echivalente de plată;

b) dacă data primirii facturii ori a unei cereri echivalente de plată este incertă sau anterioară primirii bunurilor sau prestării serviciilor, după 30 de zile calendaristice de la recepţia mărfurilor sau prestarea serviciilor;

c) dacă legea sau contractul stabileşte o procedură de recepţie ori de verificare, permiţând certificarea conformităţii mărfurilor sau serviciilor, iar debitorul a primit factura ori cererea echivalentă de plată la data recepţiei sau verificării ori anterior acestei date, după 30 de zile calendaristice de la această dată.

(4) Procedura de recepţie sau verificare prevăzută la alin. (3) lit. c) nu poate depăşi 30 de zile calendaristice de la data recepţiei bunurilor sau prestării serviciilor. Prin excepţie, părţile pot stipula în contract un termen mai mare de 30 de zile calendaristice, sub rezerva ca această clauză să nu fie abuzivă, potrivit art. 12.

ARTICOLUL 4
Dobânda legală penalizatoare

Dacă părţile nu au stabilit nivelul dobânzii pentru plata cu întârziere, se va aplica dobânda legală penalizatoare, calculată potrivit art. 3 din Ordonanţa Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie şi penalizatoare pentru obligaţii băneşti, precum şi pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012. Rata de referinţă a dobânzii legale în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului se aplică pe întregul semestru.

ARTICOLUL 5
Termenul contractual de plată

(1) În raporturile dintre profesionişti, termenul de plată nu poate fi mai mare de 60 de zile calendaristice. Prin excepţie, părţile pot stipula în contract un termen de plată mai mare, sub rezerva ca această clauză să nu fie abuzivă, potrivit art. 12.

(2) Părţile pot conveni efectuarea plăţii în mod eşalonat, în acest caz, dobânzile penalizatoare şi celelalte despăgubiri prevăzute de prezenta lege se calculează prin raportare la suma scadentă.

(3) Părţile nu pot conveni cu privire la data emiterii/primirii facturii. Orice clauză prin care se stipulează un termen de emitere/primire a facturii este lovită de nulitate absolută.

CAPITOLUL III
Contracte între profesionişti şi autorităţi contractante

ARTICOLUL 6
Termenul legal de plată

(1) Autorităţile contractante execută obligaţia de plată a sumelor de bani rezultând din contractele încheiate cu profesionişti cel târziu la:

a) 30 de zile calendaristice de la data primirii facturii sau a oricărei altei cereri echivalente de plată;

b) 30 de zile calendaristice de la data recepţiei bunurilor sau prestării serviciilor, dacă data primirii facturii ori a unei cereri echivalente de plată este incertă sau anterioară recepţiei bunurilor sau prestării serviciilor;

c) 30 de zile calendaristice de la recepţie sau verificare, dacă prin lege sau prin contract se stabileşte o procedură de recepţie ori de verificare pentru certificarea conformităţii mărfurilor sau serviciilor, iar autoritatea contractantă a primit factura ori cererea echivalentă de plată la data recepţiei sau verificării ori anterior acestei date.

(2) Procedura de recepţie sau verificare prevăzută la alin. (1) lit. c) nu poate depăşi 30 de zile calendaristice de la data primirii bunurilor sau prestării serviciilor. Prin excepţie, în cazuri justificate în mod obiectiv de natura sau caracteristicile contractului, procedura de recepţie sau verificare poate avea o durată mai mare de 30 de zile calendaristice, dacă sunt stabilite expres în contract şi în documentaţia achiziţiei atât termenul de recepţie, cât şi motivele obiective, sub rezerva ca această clauză să nu fie abuzivă, în sensul art. 12.

(3) Părţile nu pot conveni cu privire la data emiterii/primirii facturii. Orice clauză prin care se stipulează un termen de emitere/primire a facturii este lovită de nulitate absolută.

(4) În cazul instituţiilor publice din domeniul sănătăţii şi entităţilor publice care furnizează servicii medicale de sănătate, termenul legal de plată pentru obligaţiile băneşti rezultând din contracte încheiate cu profesionişti este de cel mult 60 de zile calendaristice, care se calculează potrivit prevederilor alin. (1).

ARTICOLUL 7
Termenul contractual de plată

(1) Termenele de plată stabilite în contract pentru executarea obligaţiilor autorităţilor contractante nu pot fi mai mari decât termenele stabilite potrivit art. 6 alin. (1). În mod excepţional, părţile pot stipula un termen de plată de maximum 60 de zile calendaristice, dacă acesta este stabilit expres în contract şi în documentaţia achiziţiei şi este obiectiv justificat, ţinând cont de natura sau caracteristicile specifice ale contractului, sub rezerva ca această clauză să nu fie abuzivă, în sensul art. 12.

(2) Dispoziţiile art. 5 alin. (2), privitoare la plăţile eşalonate, se aplică în mod corespunzător.

ARTICOLUL 8

Dobânda penalizatoare

(1) În raporturile dintre autorităţile contractante şi profesionişti, creanţa de plată constând în preţul bunurilor livrate sau tariful serviciilor prestate produce dobânzi penalizatoare dacă sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la art. 3 alin. (1).

(2) Dobânda penalizatoare pentru plata cu întârziere curge de la termenul stipulat în contract sau, în cazul în care nu a fost stipulat în contract, de la expirarea termenelor prevăzute la art. 6 alin. (1), în condiţiile dispoziţiilor art. 1.535 din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare. Prevederile art. 4 se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL IV
Costurile de recuperare a creanţei

ARTICOLUL 9

Cheltuieli pentru recuperarea creanţei

Creditorul poate pretinde daune-interese pentru toate cheltuielile făcute pentru recuperarea creanţei, în condiţiile neexecutării la timp a obligaţiei de plată de către debitor.

ARTICOLUL 10

Daune-interese minimale

(1) Fără a aduce atingere drepturilor prevăzute la art. 9, dacă sunt întrunite condiţiile întârzierii la plată, creditorul poate pretinde debitorului plata contravalorii în lei la data plăţii a sumei de 40 euro, reprezentând daune-interese suplimentare minimale.

(2) Obligaţia de plată a sumei prevăzute la alin. (1) este scadentă de la data la care curge dobânda penalizatoare, potrivit prevederilor art. 3 alin. (2) şi (3) sau, după caz, ale art. 8 alin. (2).

(3) Suma prevăzută la alin. (1) este suplimentară cheltuielilor aferente unei eventuale proceduri de executare silită.

ARTICOLUL 11

Contracte cu avansuri

În cazul acordării de avansuri de către autoritatea contractantă, potrivit legii, prevederile art. 8-10 se aplică pentru diferenţa dintre obligaţiile de plată şi avansurile acordate.

CAPITOLUL V
Clauze contractuale şi practici abuzive

ARTICOLUL 12

Noţiune

Practica sau clauza contractuală prin care se stabileşte în mod vădit inechitabil, în raport cu creditorul, termenul de plată, nivelul dobânzii pentru plata întârziată sau al daunelor-interese suplimentare este considerată abuzivă.

ARTICOLUL 13

Calificarea clauzelor şi a practicilor abuzive

În determinarea caracterului abuziv al unei clauze sau practici, instanţa ţine cont de toate circumstanţele cauzei, în special de:

a) abaterile grave de la practicile statornicite între părţi sau de la uzanţele conforme ordinii publice sau bunelor moravuri;

b) nerespectarea principiului bunei-credinţe şi a principiilor de diligenţă în executarea obligaţiilor;

c) natura bunurilor sau serviciilor;

d) neprevederea motivelor obiective de derogare de la termenele de plată sau de la rata dobânzii, potrivit prezentei legi;

e) poziţia dominantă a cocontractantului în raport cu o întreprindere mică sau mijlocie.

ARTICOLUL 14

Clauze calificate de lege ca abuzive

Sunt calificate ca abuzive, nefiind necesară verificarea existenţei circumstanţelor prevăzute la art. 13 sau a altor circumstanţe specifice cauzei, clauzele contractuale care:

a) exclud posibilitatea aplicării de dobânzi penalizatoare sau stabilesc dobânzi penalizatoare inferioare dobânzii legale penalizatoare;

b) fixează o obligaţie de punere în întârziere pentru a opera curgerea dobânzilor;

c) prevăd un termen mai mare de la care creanţa produce dobânzi decât cel prevăzut la art. 3 alin. (3) sau, după caz, la art. 6 şi art. 7 alin. (1);

d) fixează, în contractele dintre profesionişti şi autorităţi contractante, un termen de plată mai mare decât cel prevăzut la art. 7 alin. (1);

e) elimină posibilitatea plăţii de daune-interese suplimentare;

f) stabilesc un termen pentru emiterea/primirea facturii.

ARTICOLUL 15
Sancţiuni

(1) Clauzele abuzive sunt lovite de nulitate absolută.

(2) Răspunderea patrimonială pentru prejudiciile cauzate de clauzele şi practicile abuzive este atrasă potrivit prevederilor Legii nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL VI
Dispoziţii procedurale

ARTICOLUL 16
Ordonanţa de plată

Dacă debitorul întârzie în efectuarea plăţii, creditorul poate obţine un titlu executoriu prin procedura ordonanţei de plată, prevăzută de dispoziţiile art. 1.013-1.024 din cadrul titlului IX al Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

ARTICOLUL 17
Tratament egal

Dispoziţiile art. 1.013-1.024 din Legea nr. 134/2010, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, se aplică, în aceleaşi condiţii, tuturor creditorilor stabiliţi în Uniunea Europeană.

CAPITOLUL VII
Cadrul organizatoric al organizaţiilor neguvernamentale ale profesioniştilor

ARTICOLUL 18
Rolul organizaţiilor patronale

(1) Organizaţiile patronale reprezentative, potrivit legii, şi membrii acestora veghează la respectarea drepturilor conferite de prezenta lege.

(2) Autorităţile publice colaborează cu organizaţiile patronale reprezentative pentru promovarea drepturilor conferite prin prezenta lege.

ARTICOLUL 19
Drepturi

Organizaţiile patronale reprezentative, potrivit legii, au următoarele drepturi:

a) de a fi consultate, cu ocazia elaborării proiectelor de acte normative din domeniul achiziţiilor publice şi actelor normative ce au ca scop sau efect încurajarea disciplinei contractuale;

b) de a introduce acţiuni în justiţie pentru apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor lor, în special acţiuni în anularea clauzelor abuzive şi în constatarea practicilor abuzive;

c) de a informa opinia publică, prin mass-media, cu privire la practicile şi clauzele abuzive identificate;

d) de a elabora, singure sau în colaborare cu instituţii publice, coduri de promovare a disciplinei contractuale, de dezvoltare a uzanţei plăţii la termen;

e) de a organiza, singure sau în colaborare cu instituţii publice, campanii de informare a mediului de afaceri asupra drepturilor şi obligaţiilor instituite de prezenta lege şi cu privire la remediile judiciare pentru protecţia drepturilor prevăzute de prezenta lege.

CAPITOLUL VIII
Completarea unor acte normative incidente

ARTICOLUL 20

După alineatul (2) al articolului 3 din Ordonanţa Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie şi penalizatoare pentru obligaţii băneşti, precum şi pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 607 din 29 august 2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, se introduce un nou alineat, alineatul (2^1), cu următorul cuprins:

"(2^1) În raporturile dintre profesionişti şi între aceştia şi autorităţile contractante, dobânda legală penalizatoare se stabileşte la nivelul ratei dobânzii de referinţă plus 8 puncte procentuale."

CAPITOLUL IX
Dispoziţii tranzitorii şi finale

ARTICOLUL 21

Dispoziţiile prezentei legi, cu excepţia prevederilor art. 15, nu sunt aplicabile obligaţiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesionişti şi între aceştia şi autorităţi contractante înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi.

A se vedea Ordonanţă nr. 29 din 27/08/2013 Articolul 19 la 02/09/2013

ARTICOLUL 22

Termenul profesionist prevăzut la art. 3 alin. (2^1) din Ordonanţa Guvernului nr. 13/2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările aduse prin prezenta lege, va avea sensul prevăzut la art. 2 pct. 2 din prezenta lege.

ARTICOLUL 23

În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Justiţiei informează Comisia Europeană cu privire la opţiunea României de a face uz de dispoziţiile art. 4 alin. (4) lit. b) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăţilor în tranzacţiile comerciale.

ARTICOLUL 24

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) art. 1.017 alin. (2) pct. 1 şi 2 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, cu modificările şi completările ulterioare;

b) orice alte dispoziţii contrare.

*

Prezenta lege transpune Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăţilor în tranzacţiile comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 48 din 23 februarie 2011.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 şi ale art. 76 alin. (2) din Constituţia României, republicată.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR	PREŞEDINTELE SENATULUI
VALERIU-ŞTEFAN ZGONEA	GEORGE-CRIN LAURENŢIU ANTONESCU

București, 28 martie 2013.
Nr. 72.